

VALUES EDUCATION

“Jak zapobiegać przemocy i szykanowaniu w szkole”

Ref. 20840

JAK ZAPOBIEGAĆ PRZEMOCY I SZYKANOWANIU W SZKOLE

Ref. 20840

ZAWARTOŚĆ ZESTAWU:

Gra składa się z 20 kwadratowych kart o dużych wymiarach, wykonanych z grubego, odpornego, wysokiej jakości i bardzo trwałego kartonu. Wymiary kart: 11,5 x 11,5 cm.

OPIS KART:

- 20 kart ze zdjęciami o dużych wymiarach służących do pracy nad zagadnieniem zapobiegania przemocy i szykanowaniu w szkole. Karty podzielone są na 5 różnych sekwencji, z których każda składa się z czterech scen. Każda sekwencja oznaczona jest innym kolorem ramki w celu ułatwienia rozpoznawania i łączenia kart należących do tej samej grupy.

ZALECANY WIEK I WSKAZÓWKI:

Od 4 do 8 lat, chociaż charakter tego materiału pozwala na jego zastosowanie również w przypadku starszych dzieci, a nawet nastolatków. Ćwiczenia należy dostosować do wieku uczestników biorąc pod uwagę złożoność problemu przemocy lub szykanowania przedstawionego w danej sekwencji.

Celem zabawy jest wychowanie i uświadomienie maluchów od kątem zapobiegania przemocy i szykanowania w szkole. Jej zadaniem jest również wskazanie niektórych strategii, które mogą pomóc dziecku stawić czoła takim sytuacjom. Gra została pomyślana jako narzędzie pozwalające wychowawcy pracować z tematem szykanowania osób równych sobie jeszcze dużo zanim takie zachowania pojawią się w rzeczywistości.

CELE DYDAKTYCZNE:

- o Zapobieganie pojawianiu się przemocy i szykanowania w szkole
- o Rozpoznawanie pierwszych objawów w celu uniknięcia przekształcenia się ich w poważniejsze problemy w przyszłości: wykluczanie, fałszywe oskarżenia, agresywne zaczepki, wyśmiewanie i pogarda.
- o Rozwijanie umiejętności wczuwania się w problemy innych i odczuwania szacunku do drugiej osoby.
- o Wspieranie komunikacji i dialogu z kolegami jako podstawy relacji w klasie.
- o Rozwijanie inteligencji społecznej w celu rozpoznawania objawów wykluczenia i szykanowania.
- o Zapobieganie problemom nietolerancji, wykluczenia i dyskryminacji.
- o Zrozumienie potrzeby przynależności do grupy osób równych sobie, bycia

- akceptowanym, szanowanym i docenionym przez kolegów.
- Uwrażliwienie uczniów na wyżej wymienione problemy, aby przez chęć udziału w zapobieganiu sytuacjom przemocy i szykanowania w szkole stali się prawdziwymi rzecznikami zmian.
- Wspieranie rozwoju takich umiejętności i zdolności jak rozwiązywanie konfliktów czy integracja zespołów.

SPOSÓB ZABAWY:

1. Zbieramy wszystkie karty należące do tej samej sekwencji. Możemy łatwo je rozpoznać, gdyż każda z sekwencji została oznaczona innym kolorem ramki.
2. Porządkujemy karty należące do tej samej sekwencji zgodnie z kolejnością zdarzeń na nich przedstawionych. Sprawdzamy poprawność ćwiczenia za pomocą systemu autokorekty znajdującym się na odwrocie kart.
3. Analizujemy każdą sekwencję pod kątem przedstawionej w niej sytuacji i kontekstu w jakim powstała, analizujemy jej uczestników, ich zachowania, pojawiające się u nich uczucia, sposób rozwiązania problemu i pozytywne konsekwencje tego rozwiązania.

ZAJĘCIA W GRUPIE:

1. Jesteśmy jednym zespołem

- Wiek: od 4 lat
- Cel zabawy: uporządkowanie 20 kart wspólnymi siłami wszystkich uczestników i zrozumienie wspólnego znaczenia wszystkich pięciu sekwencji.
- Przed rozpoczęciem:
  - Należy wyjaśnić uczniom cel zabawy, którym jest zrozumienie tego, co dzieje się w każdej sekwencji i zastanowienie się, co mają one ze sobą wspólnego.
  - Dzielimy salę na 5 stref i każdej z nich nadajemy kolor jednej z sekwencji (błękitny, czerwony, zielony, granatowy i żółty).
- Sposób zabawy:
  1. Układamy karty zdjęciami do dołu. Każdy uczestnik wybiera jedną kartę i ustawia się w odpowiedniej strefie sali, zgodnie z kolorem ramki swojej karty. Kolor karty będzie kolorem jego zespołu.
    - Przy liczbie 20 uczniów do jednej karty można przydzielić 2 uczniów, którzy ustawiają się w strefie sali o ich kolorze.
    - Przy liczbie poniżej 20 uczestników proces rozdawania kart można powtarzać aż do rozdania wszystkich. Uczestnicy przechodzą do określonych zespołów zgodnie z kolorem ramki pierwszej wyciągniętej karty. Po utworzeniu grup jeden ochotnik z każdego zespołu, tzw. poszukiwacz, udaje się do pozostałych grup w celu wymiany kart z poszukiwaczami innych grup tak, aby ostatecznie skompletować wszystkie cztery karty należące do tej samej sekwencji.
  2. Członkowie każdego zespołu starają się uporządkować sekwencję (zgodnie z kolejnością zdarzeń przedstawionych na zdjęciach).
  3. Jak tylko sekwencja zostaje uporządkowana, cały zespół wykrzykuje kolor

swojego zespołu, aby zakomunikować pozostałym grupom rozwiązanie sekwencji.

4. Nauczyciel prosi kolejno wszystkie zespoły o przedstawienie swojej sekwencji pozostałym uczestnikom i opisanie, co dzieje się na zdjęciach ich kart, jak czują się ofiary przemocy lub szykanowania i jak zostaje rozwiązana sytuacja.
5. Każda grupa zapisuje swoje wnioski na tablicy, członkowie podejmują dyskusję na ten temat i wyrażają swoje przemyślenia o ważności problemu.
6. Zostają zebrane wnioski wyciągnięte przez wszystkie zespoły i zostaje opracowany Dekalog Dobrego Traktowania w Grupie.

Uwagi:

- Należy pamiętać, iż chociaż podział na grupy zgodnie z kolorami kart wprowadza element sprawności i pewnej rywalizacji, cel zabawy jest wspólny dla wszystkich zespołów.
- Zestawienie wniosków wspólnych dla wszystkich pięciu grup pozwoli zrozumieć znaczenie współdziałania w osiągnięciu wspólnego celu.

2. Rozmawiam o przemocy i szykanowaniu w szkole

- Wiek: od 4 lat
- Cel zabawy: Rozróżnianie zachowań, które oznaczają dobre lub złe traktowanie drugiej osoby.
- Przed rozpoczęciem:
  - Zachowujemy te same zespoły, które zostały utworzone w poprzednim ćwiczeniu lub tworzymy nowe przydzielając po jednej całej sekwencji każdej grupie.
- Sposób zabawy:
  1. Nauczyciel może zapytać wszystkie zespoły, czy mają jakąś kartę, na której wszystkie osoby są zadowolone i czują się jednym zespołem oraz poprosić o ich pokazanie. Zdjęcia na kartach ułożonych w widocznym miejscu mogą być podstawą do debaty między grupami na temat widocznych na zdjęciach zachowań świadczących o dobrym traktowaniu, na temat tego, co można wspólnie zrobić i jak czują się wszyscy kiedy jest dobra atmosfera w klasie.
  2. Następnie, nauczyciel prosi o wskazanie zachowań widocznych na zdjęciach, które świadczą o złym traktowaniu czy szykanowaniu i z powodu których jakieś dziecko jest samotne, smutne lub wyłączone z grupy. *(Odróżnienie zachowań świadczących o złym traktowaniu i wskazanie ich jako nie do przyjęcia w relacjach międzyludzkich jest pierwszym krokiem w procesie zapobiegania przemocy, jej zakorzenianiu się i negowaniu oraz obojętności wobec szykanowania innych osób.)*
  3. Wyodrębnienie nieodpowiedniego zachowania danej osoby oznacza także akceptację prawa do błędu i do poprawy. Należy wyjaśnić, że krytykujemy tutaj i karzemy pewien sposób zachowania, a nie osobę samą w sobie, gdyż ta może się zmienić i wybrać inny sposób postępowania.
  4. Należy zawsze, w zależności od wyciągniętej karty, zapytać czy na zdjęciach znajduje się ktoś, kto może coś zrobić, aby uniknąć sytuacji wykluczenia, manipulacji otoczenia, fałszywych oskarżeń, wyśmiewania, agresywnych zaczepek lub wyizolowania z grupy. Po zadaniu pytania, nauczyciel prosi o pokazanie tych kart, na których ktoś pomaga rozwiązać sytuację.

5. Nauczyciel pyta, w jaki sposób różne osoby na zdjęciach pomagają uciąć w zarodku sytuację przemocy lub szykanowania. Następnie, wychowawca prosi o pokazanie tych kart, które przedstawiają różne sposoby wyeliminowania tych zachowań.

